

**Управління культури, національностей, релігій та
охорони об'єктів культурної спадщини
Одеської обласної державної адміністрації**

**Одеська обласна універсальна наукова бібліотека
ім. М. Грушевського**

**Науково-методичний відділ
Відділ юридичної літератури**

Вибори Президента України 2019 року: методичні поради працівникам бібліотек

Методичний лист

**Одеса
2019**

31 березня 2019 року Україна обиратиме Президента. Чому саме ця дата? Чергові вибори Президента України відбуваються в останню неділю березня п'ятого року повноважень глави держави (ч. 4 ст.103 Конституції України) Таким чином, цього разу голосування повинно відбутися саме 31 березня 2019 року.

Досвід проведення виборчих кампаній, які відбувалися за роки незалежної України, висвітлив проблему необхідності підвищення правової культури учасників виборчого процесу. Прийшовши на виборчі дільниці громадяни повинні володіти інформацією щодо питань виборчого права, бути політично активними і свідомими. Адже лише свідоме застосування учасниками виборчого процесу тих чи інших норм може бути гарантією демократичних виборів.

Важлива роль у процесі підвищення правової культури учасників виборчого процесу належить бібліотекам. Тому бібліотеки Одеської області в період виборчої кампанії повинні активізувати свою роботу з правової освіти населення з цих питань. Процес підвищення правової культури учасників виборчого процесу полягає у здійсненні відповідно до Конституції та законів України, інших актів законодавства, комплексу заходів інформаційного, роз'яснювального, освітнього характеру.

Радимо бібліотекам проводити відповідні заходи, які можуть бути різноманітними як за формою, так і за змістом, але відповідати діючому виборчому законодавству України. Популяризація правових, наукових і масових джерел інформації здійснюється у таких напрямках:

- виборчі права громадян України (розкриття змісту статей 38, 55 Конституції України, практики реалізації і порушень виборчих прав громадян);
- правове регулювання виборів Президента України (розкриття змісту відповідних норм Конституції України, а саме: статей 69, 70, 104; Законів України «Про вибори Президента України» в редакції від 01.01.2016; «Про Центральну виборчу комісію»; «Про Державний реєстр виборців»);

- ознайомлення виборців з кандидатами на пост Президента України та їх передвиборними програмами. На офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії оприлюднюються відомості про персональні дані кандидатів. Відповідно до Закону про вибори Президента України державні газети «Голос України» та «Урядовий кур'єр» надають безкоштовну друковану площу для представлення платформ кандидатів. У інформаційному забезпеченні виборів беруть участь і інші засоби масової інформації, зокрема, місцеві газети. Ці електронні і друковані ресурси стануть джерелом інформаційної та популяризаторської роботи бібліотек;
- підсумки виборів Президента України – 2019. При проведенні ймовірного другого туру президентських виборів, правороз'яснювальна робота продовжується.

Пропонуємо бібліотекам для популяризації важливішої політичної події року – виборів Президента України – 2019, наступні заходи:

- **Інформаційний плакат**

«Вибори Президента України-19: що треба знати»

Початок передвиборчої кампанії: 30 грудня 2018 року

Висунення кандидатів у президенти:

з 31 грудня 2018 року до 4 лютого 2019 року

Закінчення реєстрації кандидатів у президенти:

9 лютого 2019 року

Дата президентських виборів: 31 березня 2019 року

Оголошення результатів виборів: до 10 квітня 2019 року

Дата ймовірного другого туру президентських виборів:

21 квітня 2019 року

Оголошення результатів другого туру:

до 1 травня 2019 року

- **Книжкові виставки:**

- «Президент України: конституційно-правовий статус»

- 1 розділ: «Інститут президентства в Україні: історія і становлення в незалежній країні».

- 2 розділ: «Президент України і його повноваження».

- 3 розділ: «Вибори... Вибори... Вибори...» (Історія виборчих перегонів за роки незалежності).

- 4 розділ: «Вибори президента України -2019: цифри, дати і кандидати».

- «Ми люди і маємо право... (Виборчі права громадян України)».

- **Стенди:**

- «Україна: перспективи соціально-політичного розвитку у програмах кандидатів в Президенти»

На стенді мають бути розташовані портрети кандидатів у Президенти, публікації про них, передвиборні програми і інші матеріали.

- **Інформаційно-правові години:**

- «Вибори Президента: що треба знати українцям?»

- «Можливі порушення виборчих прав громадян. Способи захисту і відповідальність»

- «Правовий статус спостерігачів на виборах»

- **Години цікавих повідомлень**

- «Вибори в окремих країнах світу»

- «Виборчі технології: сучасні можливості»

- **Диспути та дискусії**

- «Адмінресурс як сила влади у виборчому процесі. Чи варто його боятися?»
- «Пряме народовладдя. Чи прямим є до нього шлях?»

- **Інформ-реліз**

- «Вибори-2019. Прогнози і реальність»
- «Вибори відбулися. Народний обранець: хто він?»

Пропонуємо також користуватися проектом УБА «Бібліотеки і виборчий процес: навчаємо бібліотекарів і виборців конституційних прав» [Електронний ресурс] // Українська бібліотечна асоціація : сайт. – Режим доступу: <https://ula.org.ua/255-programi-proekti/2990-proekt-biblioteky-i-vyborchyi-protses-navchajemo-bibliotekariv-i-vybortsiv-konstytutsiinykh-prav>

Здійснення правороз'яснювальної роботи, у тому числі спрямованої на підвищення рівня правової культури учасників виборчого процесу, не повинне здійснюватись відособлено. Зазначена робота повинна здійснюватись в постійній взаємодії з місцевими державними адміністраціями, їх управліннями та відділами, районними та міськими радами, правоохоронними органами, закладами юстиції і освіти. До заходів, спрямованих на підвищення правової культури виборців доцільно залучати членів виборчих комісій.

Правороз'яснювальна робота, яка спрямована на підвищення правової культури учасників виборчого процесу, повинна проводитись не лише під час виборчих кампаній, вона має носити постійний та системний характер.

Нагадуємо, що матеріали з виборчого законодавства повинні бути відображені в Систематичній картотечі статей.

При організації заходів мають стати в нагоді такі видання:

1. Конституція України / Верховна Рада України : офіц. вид. – Київ : Парламентське вид-во, 2017. – 104 с.
2. Про вибори Президента України: закон України [Електронний ресурс] // Законодавство України : сайт. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/474-14/page>.
3. Про Державний реєстр виборців: закон України [Електронний ресурс] // Законодавство України : сайт. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-16>
4. Про Центральну виборчу комісію: закон України [Електронний ресурс] // Законодавство України : сайт. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1932-15>
5. Про Концепцію підвищення правової культури учасників виборчого процесу та референдумів в Україні: указ Президента України від 8 грудня 2000 р. № 1322/2000 [Електронний ресурс] // Законодавство України : сайт. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1322/2000>
6. Афанасьєва М. В. Виборча інженерія в Україні : моногр. / М. В. Афанасьєва. – Одеса: Юрид. літ, 2014. – 384 с.
7. Бібліотеки і виборчий процес: навчаємо бібліотекарів і виборців конституційних прав : проект УБА [Електронний ресурс] // Українська бібліотечна асоціація : сайт. – Режим доступу: https://govinfo.library.files.wordpress.com/2012/12/ula_report_pr_03_2015.pdf
8. Ковриженко Д. С. Виборчі права внутрішньо переміщених осіб: проблеми та шляхи законодавчого врегулювання [Електронний ресурс] / Д. С. Ковриженко, Н. В. Пашкова, С. С. Савелій // Вісн. Центральної виборчої комісії. – 2017. – № 35. – С. 48-53. –
Режим доступу: http://www.cvk.gov.ua/visnyk/pdf/2017_1/visnyk_1_2017_st_15.pdf

9. Турчинов К. О. Окремі питання законодавчого забезпечення виборів Президента України [Електронний ресурс] / К. О. Турчинов // Університет. наук. зап. – 2016. – № 4. – С. 25-30. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2016_4_5.
10. Чернобай А. М. Новації Закону України «Про вибори президента України» та адміністративна відповідальність за порушення законодавства про вибори [Електронний ресурс] / А. М. Чернобай // Публічне право. – 2014. – № 2. – С. 28-35. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2014_2_6.

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ 2019 РОКУ: методичні поради працівникам бібліотек [Текст] : метод. лист / Упр. культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одес. облдержадмін. ; Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського ; [упоряд. З. П Бондаровська ; комп'ют. наб. З. П Бондаровська ; заг. редагування О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. А. Булгакова]. – Одеса, 2019. – 8 с. – 10х21,5. – 40 прим. : б.ц.

Зам. № 3(а) від 21.02..2019 р.
Тираж 40 прим.